

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ

ΑΠΟΦΑΣΗ

14/2025

Η Ολομέλεια του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, ύστερα από πρόσκληση της Προέδρου, συνήλθε σε συνεδρίαση στον συνήθη γι' αυτό τόπο την 18.11.2024 και ώρα 11:00 προκειμένου να συζητήσει επί της κατωτέρω υποθέσεως. Συγκροτήθηκε από τους: Ευτέρπη Κουτζαμάνη-Δρίλια, Πρόεδρο, Ιωάννη Πολίτη, Αντιπρόεδρο, και τα μέλη: Σωκράτη Τσιχλιά (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Δημήτριο Σταυρόπουλο (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Ευτύχιο Παλλήκαρη, Πέτρο Τριανταφυλλίδη, Γεώργιο Βλαβιανό και Ιωάννη Μιχελάκη. Απόν το μέλος Σπυρίδων Χρυσοφώτης, ο οποίος είχε κληθεί νομίμως. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Ελένη Χατζηνικολάου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ.

Αντικείμενο της συζήτησης ήταν η εξέταση της με αριθμό πρωτοκόλλου ΕΣΡ 979/22.2.2024 αίτησης θεραπείας της εταιρείας με την επωνυμία «ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΣΜΠΙΛΙΡΗΣ ΚΑΙ ΣΙΑ ΕΕ» ιδιοκτήτριας του ραδιοφωνικού σταθμού με τον διακριτικό τίτλο «ΚΑΝΑΛΙ ΕΥΡΥΠΙΟΣ FM 90» Νομού Ευβοίας, με την οποία ζητεί να ανακληθεί η με αριθμό 167/2023 απόφαση του ΕΣΡ.

Για τον έλεγχο σχηματίστηκε φάκελος με αριθμό 57/29.2.2024, ο οποίος ανατέθηκε στην ειδική επιστήμονα-νομικό Θεοδώρα Παπαδάκη, η οποία υπέβαλε στο ΕΣΡ την με αριθμό πρωτοκόλλου 1320/ΕΣ/5.9.2024 νομική της εισήγηση.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης, για λογαριασμό της λειτουργούσης τον σταθμό ως άνω εταιρείας, παρέστη η πληρεξούσια δικηγόρος της Άννα Δρίβα. Ερωτηθείσα από την Πρόεδρο, η Δικηγόρος δήλωσε ότι γνωρίζει το περιεχόμενο του φακέλου, έλαβε δε τον λόγο και ανέπτυξε τους ισχυρισμούς της. Ζήτησε στη συνέχεια -και η Ολομέλεια δέχτηκε- να της παρασχεθεί προθεσμία για την κατάθεση εγγράφου

υπομνήματος μέχρι και την 6.12.2024, ώρα 14:00, και η συζήτηση κηρύχθηκε περαιωμένη. Ο σταθμός κατέθεσε στη Γραμματεία το με αριθμό πρωτοκόλλου ΕΣΡ 6592/6.12.2024 υπόμνημα.

Την 28.1.2025 και ώρα 11:00 η Ολομέλεια συνήλθε σε διάσκεψη επί της υποθέσεως ύστερα από πρόσκληση της Προέδρου. Συγκροτήθηκε από τους: Ιωάννη Πολίτη, Αντιπρόεδρο, προεδρεύοντα, σε αναπλήρωση της Προέδρου του ΕΣΡ Ευτέρπης Κουτζαμάνη-Δρίλια, η οποία είχε κώλυμα, και τα μέλη: Σωκράτη Τσιχλιά (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Δημήτριο Σταυρόπουλο (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Ευύχιο Παλλήκαρη (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Πέτρο Τριανταφυλλίδη και Γεώργιο Βλαβιανό (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»). Απόντα τα μέλη Σπυρίδων Χρυσοφώτης και Ιωάννης Μιχελάκης, οι οποίοι είχαν κληθεί νομίμως. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Ελένη Χατζηνικολάου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ. Παρέστη επίσης και η ανωτέρω ειδική επιστημών-νομικός, η οποία ανέπτυξε το ζήτημα προφορικά και στη συνέχεια αποχώρησε. Η Ολομέλεια, αφού ακροάστηκε την επίμαχη ροή προγράμματος και μελέτησε το σύνολο των στοιχείων του φακέλου:

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

I. Νομικό Μέρος

1. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 2 του Συντάγματος ορίζεται: «Ο σεβασμός και η προστασία της αξίας του ανθρώπου αποτελούν την πρωταρχική υποχρέωση της Πολιτείας». Περαιτέρω, στην παρ. 1 του άρθρου 5Α του Συντάγματος ορίζεται: «Καθένας έχει δικαίωμα στην πληροφόρηση όπως νόμος ορίζει. Περιορισμοί στο δικαίωμα αυτό είναι δυνατόν να επιβληθούν με νόμο μόνο εφόσον είναι απολύτως αναγκαίοι και δικαιολογούνται για λόγους εθνικής ασφάλειας, καταπολέμησης του εγκλήματος ή προστασίας δικαιωμάτων και συμφερόντων τρίτων» και στην παρ. 1 του άρθρου 9 του Συντάγματος ορίζεται: «... Η ιδιωτική και οικογενειακή ζωή του ατόμου είναι απαραβίαστη. ...».

2. Εξάλλου, στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 14 του Συντάγματος ορίζονται: «1. Καθένας μπορεί να εκφράζει και να διαδίδει προφορικά, γραπτά και διά του τύπου

τους στοχασμούς του τηρώντας τους νόμους του κράτους. 2. Ο τύπος είναι ελεύθερος. Η λογοκρισία και κάθε άλλο προληπτικό μέτρο απαγορεύονται». Ακολούθως, στην παρ. 2 του άρθρου 15 του Συντάγματος ορίζεται: «Η ραδιοφωνία και η τηλεόραση υπάγονται στον άμεσο έλεγχο του Κράτους. Ο έλεγχος και η επιβολή των διοικητικών κυρώσεων υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης που είναι ανεξάρτητη αρχή, όπως νόμος ορίζει. Ο άμεσος έλεγχος του Κράτους, που λαμβάνει και τη μορφή του καθεστώτος της προηγούμενης άδειας, έχει ως σκοπό την αντικειμενική και με ίσους όρους μετάδοση πληροφοριών και ειδήσεων, καθώς και προϊόντων του λόγου και της τέχνης, την εξασφάλιση της ποιοτικής στάθμης των προγραμμάτων που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της ραδιοφωνίας και της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της Χώρας, καθώς και το σεβασμό της αξίας του ανθρώπου και την προστασία της παιδικής ηλικίας και της νεότητας. ...».

3. Οι παραπάνω συνταγματικές επιταγές εξειδικεύονται περαιτέρω με το άρθρο 3 παρ. 1 περ. β' του Ν. 2328/1995 το οποίο ορίζει: «Οι κάθε είδους εκπομπές (συμπεριλαμβανομένων και των διαφημίσεων), που μεταδίδουν οι ραδιοφωνικοί και τηλεοπτικοί σταθμοί πρέπει να σέβονται την προσωπικότητα, την τιμή, την υπόληψη, τον ιδιωτικό και οικογενειακό βίο, την επαγγελματική, κοινωνική, επιστημονική, καλλιτεχνική, πολιτική ή άλλη συναφή δραστηριότητα κάθε προσώπου, η εικόνα του οποίου εμφανίζεται στην οθόνη ή το όνομα του οποίου ή στοιχεία επαρκή για τον προσδιορισμό του οποίου μεταδίδονται» και με το άρθρο 1 παρ. 8 του Ν. 3592/2007, το οποίο ορίζει: «Η παροχή ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών και η εκπομπή ραδιοτηλεοπτικών προγραμμάτων εξυπηρετούν την κοινωνική αποστολή της ραδιοφωνίας και τηλεόρασης, την πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας και ιδίως το σεβασμό της αξίας του ανθρώπου». Ομοίως, το άρθρο 9 παρ. 2 του Π.Δ. 109/2010 και άρ. 3 του Κανονισμού με αρ. 2/1991, ορίζουν: «Τα πρόσωπα που συμμετέχουν ή αναφέρονται στις εκπομπές πρέπει να απολαμβάνουν δίκαιης, ορθής και αξιοπρεπούς συμπεριφοράς. Ειδικότερα δεν επιτρέπεται η προσβολή της προσωπικότητας, της τιμής και της αξιοπρέπειάς τους. Πρέπει επίσης να γίνονται σεβαστά η ιδιωτική και οικογενειακή τους ζωή, η επαγγελματική τους δραστηριότητα και το δικαίωμα έκφρασής τους. Η άσκηση κριτικής δεν είναι ασυμβίβαστη με το σεβασμό των δικαιωμάτων των εμφανιζομένων ή αναφερομένων προσώπων».

4. Περαιτέρω, στο άρθρο 27 του ιδίου ΠΔ ορίζεται: «1. Κάθε πρόσωπο, ανεξαρτήτως ιθαγένειας, του οποίου προσβάλλονται από το περιεχόμενο τηλεοπτικού προγράμματος έννομα συμφέροντα, ιδίως η προσωπικότητα, η τιμή ή υπόληψη, ή ο ιδιωτικός και οικογενειακός βίος, ή η επαγγελματική, κοινωνική, επιστημονική, καλλιτεχνική, πολιτική ή άλλη δραστηριότητα, δικαιούται να ζητήσει επανόρθωση από τον τηλεοπτικό οργανισμό που μετέδωσε το επίμαχο πρόγραμμα, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία είκοσι (20) ημερών από τη μετάδοση ή την αναμετάδοση αυτού.... Αν ο θιγόμενος κατοικεί ή είναι εγκατεστημένος στο εξωτερικό, η προθεσμία αυτή παρατείνεται κατά είκοσι (20) ημέρες. Η προθεσμία αυτή αναβιώνει μετά από επανάληψη του προγράμματος αυτού ή των επίμαχων σημείων του. 2. Το αίτημα απάντησης υποβάλλεται στον τηλεοπτικό οργανισμό με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο,. 7. Σε όλες τις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 και εφόσον η προσβολή του δικαιώματος μπορεί να αποκατασταθεί με τη διαδικασία του παρόντος άρθρου, η προηγούμενη υποβολή αίτησης απάντησης και η μη προσήκουσα από τον εγκαλούμενο τηλεοπτικό σταθμό ικανοποίηση της αίτησης αυτής αποτελεί προϋπόθεση για την επιβολή των προβλεπομένων διοικητικών κυρώσεων για το γεγονός που προκάλεσε την αίτηση απάντησης.».

Σε περίπτωση που δεν είναι δυνατή η αποκατάσταση της προσβολής της προσωπικότητας αναφερόμενου ή συμμετέχοντος σε εκπομπή προσώπου με την τήρηση της διαδικασίας του άρ. 27 του ΠΔ 109/2010, ενόψει των συνθηκών τέλεσης, της έντασης ή της φύσης της προσβολής προσωπικότητας, η προηγούμενη υποβολή σχετικής αίτησης επανόρθωσης προς τον ραδιοφωνικό σταθμό από το θιγόμενο πρόσωπο δεν αποτελεί προϋπόθεση για την επιβολή διοικητικών κυρώσεων από το ΕΣΡ (πρβλ. ΣτΕ 2045/2018, 1089/2018, 1216/2018, 1173/2017, 825/2017).

Από τα παραπάνω προκύπτει σαφώς ότι οι πάσης φύσεως εκπομπές που προβάλλονται από τους ραδιοτηλεοπτικούς φορείς οφείλουν να σέβονται την προσωπικότητα, καθώς και την προσωπική και οικογενειακή ζωή των προσώπων που παρουσιάζονται ή αναφέρονται σε αυτές. Δεν συγχωρείται επομένως υπό οιοσδήποτε συνθήκες η μετάδοση ραδιοτηλεοπτικών προγραμμάτων, που κατά αντικειμενική κρίση προσβάλλουν την αξία και την προσωπικότητα του ατόμου, μέσω της προβολής μεταξύ άλλων μειωτικών μηνυμάτων και σχολιασμών (όπως ενδεικτικώς, ΣτΕ 1348/2013 και ΣτΕ 898/2015).

Για τη στοιχειοθέτηση προσβολής της προσωπικότητας ατόμου απαιτείται τα στοιχεία που παρουσιάζονται κατά τη μετάδοση μίας εκπομπής να είναι επαρκή για τον προσδιορισμό της ταυτότητας του προσώπου αυτού (ΑΠ 167/2008 και ΑΠ 1005/2005). Αρκεί η ταυτότητα προσώπων να καταστεί ευχερώς και επαρκώς σαφής, τουλάχιστον στους κατοίκους της τοπικής κοινωνίας όπου αυτοί κατοικούν (βλ. σχετικά και ΣτΕ 1466/2011), χωρίς να απαιτείται να αποκαλυφθεί η ταυτότητά τους και στο ευρύ κοινό (βλ. σχετικά ΣτΕ 3294/2014).

Εξ άλλου, κατά τα στοιχεία β' και ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του Ν. 2863/2000, το ΕΣΡ ελέγχει την τήρηση των όρων που προβλέπονται στην εκάστοτε ισχύουσα ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία και επιβάλλει τις από το άρθρο 4 του Ν. 2328/1995 προβλεπόμενες κυρώσεις σε περίπτωση παραβάσεων.

Τέλος, κατά το άρθρο 24 παρ. 1 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (Ν. 2690/1999) «Αν από τις σχετικές διατάξεις δεν προβλέπεται η δυνατότητα άσκησης, της κατά το επόμενο άρθρο, ειδικής διοικητικής ή ενδικοφανούς προσφυγής, ο ενδιαφερόμενος, για την αποκατάσταση υλικής ή ηθικής βλάβης των εννόμων συμφερόντων του, που προκαλείται από ατομική διοικητική πράξη μπορεί, για οποιονδήποτε λόγο, με αίτησή του, να ζητήσει είτε από τη διοικητική αρχή η οποία εξέδωσε την πράξη, την ανάκληση ή την τροποποίησή της (αίτηση θεραπείας), είτε από την αρχή η οποία προΐσταται εκείνης που εξέδωσε την πράξη, την ακύρωσή της (ιєραρχική προσφυγή)». Από τον συνδυασμό και τη λογική ερμηνεία των ρυθμίσεων αυτών συνάγονται τα ακόλουθα: Α) Ότι το πρόσωπο, στο οποίο έχει επιβληθεί διοικητική κύρωση με απόφαση του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, για παράβαση της συναφούς με αυτό νομοθεσίας και το οποίο εκλήθη και έλαβε κανονικά μέρος στη σχετική διαδικασία και ανέπτυξε τους υπερασπιστικούς του ισχυρισμούς, ή πάντως του δόθηκε η δυνατότητα να εκθέσει τις επί της υποθέσεως απόψεις του, δεν δικαιούται να ζητήσει την επανάκριση του ίδιου ζητήματος και την ανάκληση ή τροποποίηση της εις βάρος του αποφάσεως, παρά μόνον: α) Εάν επικαλείται νομικό ή ουσιαστικό σφάλμα αυτής που θεμελιώνεται σε νομικώς ουσιώδη νέα δεδομένα, ήτοι δεδομένα που διαμορφώθηκαν ή κατέστησαν γνωστά μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας στην οποία στηρίχθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση (διοικητική πράξη) και τα οποία ως εκ τούτου δεν ήταν δυνατόν να ληφθούν υπόψιν από το κρίναν όργανο της υποθέσεως. β) Εάν το επικαλούμενο, βλαπτικό για τον αιτούντα σφάλμα

προκύπτει από την ίδια την διοικητική πράξη. Β) Ότι η τυχόν αίτηση που υποβάλλεται εκ μέρους του βλαπτόμενου από την απόφαση του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, για ανάκληση ή μεταρρύθμιση αυτής, χωρίς την επίκληση νέων δεδομένων ή σφάλματος που προκύπτει από την ίδια την απόφαση, κατά τα προεκτεθέντα, δεν είναι παραδεκτή και γι' αυτό πρέπει να τυγχάνει αρνητικής απαντήσεως, κατά την έννοια του άρθρου 10 του Συντάγματος, η σχετική δε απάντηση, ανεξάρτητα από την τυπική της μορφή, δεν είναι εκτελεστέ διοικητική πράξη (πρβλ. ΣτΕ 4519/2014).

II. Πραγματικό Μέρος

Από τα έγγραφα του φακέλου, την ακρόαση της επίμαχης ροής προγράμματος που αφορά την εκπομπή «Τάδε Έφη», η οποία μεταδόθηκε από τον ραδιοφωνικό σταθμό με τον διακριτικό τίτλο «ΚΑΝΑΛΙ ΕΥΡΙΠΙΟΣ FM 90» Νομού Ευβοίας στις 28, 29, 30 και 31.1.2019 και 4, 5, 6, 11, 19 και 21.2.2019 και από τους ισχυρισμούς της εγκαλούμενης (προβληθέντες προφορικά και εγγράφως), προέκυψαν τα εξής:

Σύμφωνα με την από 1.3.2019 καταγγελία του Νίκου Αγγελή, δημοσιογράφου εργαζόμενου στο γραφείο τύπου του Δήμου Αλιβερίου, από την ημέρα ανάληψης των καθηκόντων του, δεχόταν «επιθέσεις προσωπικού χαρακτήρα» από τη δημοσιογράφο Έφη Ντίνη, εκφωνήτρια εκπομπών στον ραδιοφωνικό σταθμό «Εύριπος» Νομού Ευβοίας.

Αναφέρεται, συγκεκριμένα, στην εκπομπή «Τάδε Έφη» (10:00-12:00), που μεταδόθηκε στις 28-29-30-31 Ιανουαρίου και 4-5-6-11-19-21 Φεβρουαρίου 2019.

Καταγγέλλει προσβλητικές αναφορές στο πρόσωπό του, όπως: «Κυριούλης», «μισθοφόρος», «μη παντελονάτος».

Η δε Σταματούλα Λεβέντη αναφέρει στην από 15.3.2019 καταγγελία της, ότι προσβλήθηκε η προσωπικότητά της από τις εξής αναφορές της δημοσιογράφου Έφης Ντίνη, στην εκπομπή της, της 19.2.2019:

«Μαθαίνω λοιπόν ότι έχουν ζαμολήσει μία κουλουρού, η οποία διαδίδει στο Αλιβέρι, είναι γνωστή και μη εξαιρετέα, εκεί στην περιοχή έχει ανακατέψει πάρα πολύ κόσμο, σήμερα λοιπόν με ενημέρωσαν ότι η κουλουρού, έχει άποψη και αυτή η επί παντός επιστητού πιάνει κόσμο και λέει ότι εγώ τους κατηγορώ. Της στέλνω το μήνυμα λοιπόν μέσα από εδώ, γιατί ξέρω ότι με ακούει στην κουλουρού ότι αν 1-2 ακόμη άνθρωποι του φιλικού μου προσώπου, φιλικά μου πρόσωπα μάλλον με προσεγγίσουν και μου πουν ακριβώς τα ίδια που μου διαμήνυσαν σήμερα το πρωί, ότι λέει η κυρία αυτή, σε εισαγωγικά κυρία, προσπαθώντας να σπείρει διχόνοια ανάμεσα σε εμένα και κάποιους που υποστηρίζουν λέει τον Ελαιοτριβάρη, εκεί το ' πιασε η κουλουρού τώρα, αυτή που ανακάτεψε τις σούπες εκεί στο Αλιβέρι τα θυμόσαστε; Θα πάει το μυαλουδάκι σας εγώ μιλάω με ονοματεπώνυμο. Την επόμενη φορά θα μιλήσω με ονοματεπώνυμο, ΟΚ κουλουρού; Ψήσε κανένα κουλουράκι γιατί μόνο αυτό έχεις μάθει να κάνεις. Και επειδή με ρωτάτε ποιά είναι η κουλουρού, αν δώσω το στίγμα θα το πιάσετε. Είναι αυτή που το παίζει τέλεια σύζυγος, πλακώνει τον άντρα της στο ξύλο γνωστή και μη εξαιρετέα εκεί στην περιοχή. Ξαναλέω, έχει ανακατέψει πολύ κόσμο η κουλουρού. Η οποία -προσωπική της επιλογή βέβαια και μη κατακριτέα- έφαγε και ξύλο από το παιδί της γιατί μπαινόβγαζε και άλλους μέσα στο σπίτι και την τσίμπησε. Αυτή λοιπόν η κουλουρού είναι σε διατεταγμένη υπηρεσία, λοιπόν επειδή ακούγεται δυνατά το ραδιόφωνο στο Αλιβέρι, θέλω λοιπόν όσοι, όσοι ξαναλέω γίνετε δέκτες αρνητικών μηνυμάτων σε ό,τι αφορά το πρόσωπό μου, με παίρνετε την ίδια τηλέφωνο, όπως με πήραν σήμερα το πρωί και μου είπαν για την κουλουρού. Ξέρεις, έχει και το χαμόγελο της Colgate. Έτσι αδιάστατη. Έτσι έκανε πάντα. Ανακάτεψε με ψέματα από εδώ και από εκεί, έχει φάει τις κλωτσιές της αρκούδας εκεί κάτω. Λοιπόν, ο νοών νοείτω λοιπόν. Κουλουρού τώρα την λένε εκεί γιατί είναι ένα κουλούρι; Είναι ένα μηδενικό δηλαδή η ίδια;».

Ειδικότερα, με την υπό κρίση αίτηση θεραπείας η αιτούσα προβάλλει ως νέο επιχείρημα ότι τον χαρακτηρισμό της καταγγέλλουσας ως «κουλουρούς» τον δανείστηκε από το έθιμο της «Γιαννούλας της Κουλουρούς», από τα πιο χαρακτηριστικά του πατρινού καρναβαλιού και με εφελτήριο το πνεύμα μίας παρελθούσας εποχής, αδιακρίσιας και κοινωνικής αναλγησίας απέναντι σε άτομα ευκολόπιστα και ανυποψίαστα, αναπαράγεται μέχρι και σήμερα, επιδιώκοντας να εκφράσει δριμεία κριτική σε χρόνιες παθογένειες και δυστοπικά φαινόμενα...». Σύμφωνα με προσκομιζόμενο από την αιτούσα έγγραφο, η Γιαννούλα η Κουλουρού

(που πουλούσε κουλούρια στην Πάτρα), γεννηθείσα το 1868, ήταν γυναίκα με ελαφριά νοητική στέρση, η οποία ήθελε απεγνωσμένα να παντρευτεί και για αυτούς τους λόγους αποτέλεσε θύμα χλεύης και ο εξευτελισμός της κατέληξε να γίνει αποκριάτικο έθιμο. Η αναγωγή αυτή, όμως, κατά την κρίση της Ολομέλειας καθιστά ακόμη περισσότερο προσβλητική τη σχετική αναφορά.

Περαιτέρω, επισημαίνεται ότι στην κρινόμενη υπόθεση οι καταγγέλλοντες δεν τήρησαν την διαδικασία ασκήσεως δικαιώματος απαντήσεως, για την εφαρμογή της οποίας απαιτείται ο σεβασμός των σχετικών διατάξεων (άρθρο 27 του π.δ. 109/2010). Συγκεκριμένα, ο Νικόλαος Αγγελής απέστειλε εξώδικο στις 8.2.2019, εμπρόθεσμα μεν, αλλά στο αιτητικό του δεν ζητά επανόρθωση, όπως απαιτείται από τις σχετικές διατάξεις, απλώς επιφυλάσσεται των δικαιωμάτων του.

Επομένως, το ΕΣΡ δεν θα μπορούσε να επιληφθεί και να επιβάλλει σχετικές κυρώσεις στον σταθμό, από την στιγμή που ο καταγγέλλων δεν τήρησε όλους τους όρους του άρ. 27 του π.δ. 109/2010.

Αντιθέτως, το ΕΣΡ δύναται να επιβάλει κυρώσεις στον σταθμό, στην περίπτωση της δεύτερης καταγγέλλουσας, Σταματούλας Λεβέντη, παρότι εκείνη δεν τήρησε την διαδικασία του άρ. 27 του π.δ. 109/2010, διότι όσα ακούστηκαν ήταν βαθιά προσβλητικά για την προσωπικότητά της, ενώ ταυτόχρονα έθιγαν τον ιδιωτικό της βίο, την οικογένεια και την αξιοπρέπειά της. Για τέτοιες περιπτώσεις, βαριάς προσβολής, που δεν μπορεί να θεραπευθεί με δήλωση του σταθμού, η Νομολογία του ΣτΕ έκρινε, ότι δεν είναι απαραίτητη η προηγούμενη άσκηση του δικαιώματος απαντήσεως, για να επιβληθούν από το ΕΣΡ κυρώσεις στο σταθμό (πρβλ. ΣτΕ 2045/2018, 1089/2018, 1216/2018, 1173/2017, 825/2017).

Από τα παραπάνω πραγματικά περιστατικά και με βάση τις προαναφερόμενες διατάξεις, το ΕΣΡ κατέληξε στο παρακάτω σκεπτικό και απόφαση 167/2023, κατά της οποίας στρέφεται η αίτηση θεραπείας, ότι δηλαδή το ΕΣΡ, μπορεί να ερευνήσει αυτεπαγγέλτως, την παραβίαση των αναφερομένων στο νομικό μέρος διατάξεων (ΣτΕ 334/2017), καθόσον αφορά την πρώτη καταγγέλλουσα, παρότι εκείνη δεν τήρησε τη διαδικασία του άρθρου 27 του ΠΔ 109/2010, διότι τα αποδειχθέντα πραγματικά

περιστατικά αφενός μεν αναφέρονται ως προσβλητικά της προσωπικότητάς της εκ μέρους της καταγγέλλουσας, αφετέρου δε συνιστούν όντως κατ' αντικειμενική κρίση τέτοια προσβολή, αφού όσα ακούστηκαν ήταν βαθιά προσβλητικά για την προσωπικότητά της και ταυτόχρονα έθιγαν τον ιδιωτικό βίο, την οικογένεια και την αξιοπρέπειά της, υπό τα συγκεκριμένα δε περιστατικά, η γενόμενη στην καταγγέλλουσα προσβολή δεν κρίνεται, με βάση τα δεδομένα της κοινής πείρας, ότι θα ήταν δυνατόν να αποκατασταθεί με τη διαδικασία του άρθρου 27 παρ. 2 επ. του ΠΔ 109/2010, διότι αυτή ουδόλως θα οδηγούσε σε αποκατάσταση της προσωπικότητάς της.

Διευκρινίζεται ότι η ελεγχόμενη εταιρεία απέκρουσε με το υποβληθέν υπόμνημά της τους ισχυρισμούς της καταγγέλλουσας, επικαλούμενη ταυτόχρονα έλλειψη διαδικαστικής προϋπόθεσης, συνιστάμενης στην μη προηγούμενη υποβολή από την καταγγέλλουσα αιτήματος επανόρθωσης, κατά τα αναφερόμενα στο άρθρο 27 του ΠΔ 109/2010 και στο ότι δεν αναφέρθηκε το όνομα της καταγγέλλουσας, που κατοικεί στο Αλιβέρι, από τη δημοσιογράφο. Η καταγγέλλουσα όμως ισχυρίζεται, μετ' επιτάσεως, ότι η ταυτότητά της προέκυπτε αναμφίβολα από όσα λέχθηκαν, όπως φάνηκε και από όσα σχολίαζε ο περίγυρός της και όλοι οι συντοπίτες της, γεγονός που της δημιούργησε ψυχολογικά, οικογενειακά, κοινωνικά, επαγγελματικά και οικονομικά προβλήματα.

Ανεξάρτητα, όμως, του ότι δεν αναφερόταν ρητώς στην εκπομπή το όνομα της καταγγέλλουσας, παρέχονταν τόσα στοιχεία περί αυτής, ώστε προφανώς ήταν εύκολο να διαπιστωθεί η ταυτότητά της στο φιλικό και οικογενειακό της περιβάλλον, όπως και πράγματι διαπιστώθηκε, στην μικρή τοπική κοινωνία (βλ. ΑΠ 167/2008 και 1005/2005, ΣτΕ 3294/2014 και 1466/2011).

Ενόψει αυτών, καθίσταται σαφές ότι η εγκαλουμένη εταιρεία παραβίασε τις αναφερόμενες στο νομικό μέρος της παρούσας διατάξεις, μεταδίδοντας πρόγραμμα προδήλως προσβλητικό της προσωπικότητας της καταγγέλλουσας, με τρόπο που δεν μπορεί να γίνει αποκατάσταση με αίτημα επανόρθωσης.

Επομένως, έκρινε η προσβαλλόμενη με την κατόπιν αίτησης θεραπείας απόφαση ότι πρέπει να επιβληθεί στην εγκαλουμένη διοικητική κύρωση, και δη εκείνη του προστίμου για την προσβολή της προσωπικότητας της καταγγέλλουσας και θυγόμενης Σταματούλας Λεβέντη. Περαιτέρω, με βάση τη βαρύτητα της παραβάσεως, το κοινώς γνωστό μερίδιο ακροαματικότητας του συγκεκριμένου ραδιοφωνικού σταθμού και την ένταση του δόλου της εγκαλουμένης, κρίνεται από την προσβαλλόμενη απόφαση ότι το επιβλητέο πρόστιμο είναι εκείνο των τεσσάρων χιλιάδων (4.000) ευρώ.

Εν προκειμένω, με την αίτηση θεραπείας, η αιτούσα προβάλλει, ως νέο στοιχείο, ένορκη βεβαίωση ενώπιον Συμβολαιογράφου και ιδιωτικό συμφωνητικό, που συνήφθη μεταξύ της καταγγέλλουσας και θυγόμενης Σταματούλας Λεβέντη και της καταγγελλόμενης φορέως του ραδιοφωνικού σταθμού, με τα οποία ήρθαν εκατέρωθεν οι μεταξύ τους παρεξηγήσεις, από τις εκπομπές του σταθμού.

III. Υπαγωγή

Η Ολομέλεια αποφασίζει ομοφώνως ότι επί της αίτησης θεραπείας της φορέως του ραδιοφωνικού σταθμού «ΚΑΝΑΛΙ ΕΥΡΥΠΙΟΣ FM 90» Νομού Ευβοίας κατά της με αρ. 167/2023 απόφασης του ΕΣΡ, η οποία δέχθηκε ότι η εγκαλουμένη εταιρεία, φορέας του ανωτέρω σταθμού, παραβίασε τη ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία ως προς την υποχρέωσή της σεβασμού της προσωπικότητας του αναφερόμενου στις εκπομπές της προσώπου και επέβαλε στην εταιρεία με την επωνυμία «ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΣΜΠΙΛΙΡΗΣ ΚΑΙ ΣΙΑ Ε.Ε.», ιδιοκτήτρια του εν λόγω ραδιοφωνικού σταθμού, τη διοικητική κύρωση του προστίμου των 4.000 ευρώ και ότι η αναφερόμενη κύρωση είναι εκτελεστή κατά της ιδιοκτήτριας και του νομίμου εκπροσώπου της Βασιλείου Σμπιλίρη του Λάμπρου, η αίτηση θεραπείας και η απόφαση 167/2023 θα πρέπει, αντίστοιχα, να απορριφθεί εν μέρει, ως προς το σκέλος της διοικητικής παράβασης προσβολής της προσωπικότητας, διότι αυτή έχει συντελεστεί χωρίς αίτημα επανόρθωσης της εκκαλούσας Σταματούλας Λεβέντη, λόγω των τόσο προσβλητικών βαρέων χαρακτηρισμών και μείωσης της προσωπικότητας, ώστε όφειλε το ΕΣΡ να επιληφθεί αυτεπαγγέλτως.

Όμως, θα πρέπει να γίνει δεκτή η αίτηση θεραπείας για το σκέλος της επιμέτρησης της κύρωσης, για την οποία το ΕΣΡ μεταρρυθμίζει την απόφασή του με αρ. 167/2023 και κρίνει ότι πρέπει να επιβληθεί στην καθ' ης η αίτηση θεραπείας εγκαλουμένη εταιρεία η κύρωση της σύστασης, διότι μετά την έκδοση της απόφασης του ΕΣΡ προέκυψαν νέα στοιχεία, ήτοι με ένορκη βεβαίωση ενώπιον Συμβολαιογράφου (βλ. την υπ' αριθμ. 446/15.2.2024, μεταγενέστερη του χρόνου έκδοσης της προσβαλλόμενης απόφασης, ένορκη βεβαίωση που έδωσε ενώπιον του συμβολαιογράφου Χαλκίδος Νικόλαου Τσάλα, η δημοσιογράφος Ευστρατία Ντίνη) και το από 9.11.2020 ιδιωτικό συμφωνητικό, το οποίο συνήφθη μεταξύ της καταγγέλλουσας και θυγόμενης Σταματούλας Λεβέντη και της καταγγελλόμενης φορέως του ραδιοφωνικού σταθμού, ήρθαν εκατέρωθεν οι μεταξύ τους παρεξηγήσεις από τις εκπομπές του σταθμού, όπως επίσης ήρθη η μεταξύ των δύο μερών αντιδικία, στα πλαίσια της οποίας εκκρεμούσε και αγωγή της Σταματούλας Λεβέντη στο Πολυμελές Πρωτοδικείο Χαλκίδας.

Διευκρινίζεται ότι στην έτερη καταγγελία, που έγινε κατά της φορέως του σταθμού από τον δημοσιογράφο Νίκο Αγγελή, κρίθηκε ορθώς με την απόφαση 167/2023 του ΕΣΡ ότι η προσβολή της προσωπικότητας δεν ήταν τόσο βαρεία και θα μπορούσε να επανορθωθεί μόνο με την προβλεπόμενη αίτηση επανόρθωσης από τις διατάξεις του άρθρου 27 του ΠΔ 109/2010 διαδικασία, η μη τήρηση της οποίας δεν επιτρέπει στο ΕΣΡ την αυτεπάγγελτη έρευνα παραβίασης της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας περί προσβολής της προσωπικότητάς του, για αυτό απείχε το ΕΣΡ από την εξέτασή της. Εξάλλου, κατά της απόφασης 167/2023 του ΕΣΡ ο καταγγέλλων δημοσιογράφος δεν άσκησε αίτηση θεραπείας.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ Η ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ

Απορρίπτει την αίτησης θεραπείας ως προς το σκέλος ότι δεν τελέστηκε παραβίαση προσβολής της προσωπικότητας της καταγγέλλουσας Σταματούλας Λεβέντη.

Μεταρρυθμίζει την απόφαση με αρ. 167/2023, με την οποία είχε επιβάλλει στην εταιρεία με την επωνυμία «ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΣΜΠΙΛΙΡΗΣ ΚΑΙ ΣΙΑ ΕΕ», ιδιοκτήτρια

του ραδιοφωνικού σταθμού «ΚΑΝΑΛΙ ΕΥΡΙΠΟΣ FM 90» Νομού Ευβοίας, τη διοικητική κύρωση του προστίμου των τεσσάρων χιλιάδων (4.000) ευρώ και επιβάλλει στην εγκαλουμένη την κύρωση της σύστασης για την κρινόμενη παράβαση και όπως καταβάλλει κάθε επιμέλεια στο μέλλον για να τηρεί την υποχρέωσή της σεβασμού της προσωπικότητας προσώπων, που αναφέρονται στις εκπομπές του ως άνω ραδιοφωνικού σταθμού, κατά τα αναφερόμενα στο σκεπτικό.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε την 28^η Ιανουαρίου 2025.

Ο ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Ε.Σ.Ρ.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΛΙΤΗΣ

ΕΛΕΝΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

Δημοσιεύτηκε την 28^η Ιανουαρίου 2026.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Ε.Σ.Ρ.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΕΥΤΕΡΠΗ ΚΟΥΤΖΑΜΑΝΗ-ΔΡΙΛΙΑ

ΕΛΕΝΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ